

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА МОДРИЧА
НАЧЕЛНИК – ОПШТИНСКА УПРАВА
Одјељење за привреду и друштвене дјелатности

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
о појави наркоманије на подручју општине и
мјере за њено сузбијање

Модрича, децембар 2022. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Наркоманија или овисност о дрогама је стање периодичног или хроничног тровања, штетног како за појединца и његову породицу тако и за заједницу, а које је проузроковано поновљеним узимањем психоактивних супстанци. Дроге су психоактивне супстанце природног и синтетичког (вјештачког) поријекла које унесене у организам мијењају једну или више његових функција, те доводе до стварања психичке и/или физичке овисности. Посљедице узимања истих могу бити краткорочне и дугорочне. Краткорочне посљедице се огледају у здравственим тегобама узрокованим директном конзумацијом опијата, посљедице узроковане смањеном урачунљивошћу укључујући самоповређивање, повређивање других и др. У дугорочне посљедице спадају, озбиљна хронична обољења, поремећени породични односи, распад породице као основне ћелије друштва, измијењена структура личности, те смрт предозирањем и друго.

Република Српска, као и Босна и Херцеговина је у међународном промету наркотика остала и даље углавном транзитна земља преко које се одвија кријумчарење опојних дрога ка већим потрошачким центрима у западним земљама. Поред ограничености наркотичког тржишта у БиХ, разлози за пребацивање опојних дрога даље према западу леже у добити која је далеко већа приликом препродаје у земљама Европске Уније.

Злоупотреба опојних дрога, најчешће праћена развојем зависности, глобална је појава присутна у многим земљама свијета без обзира на њихов социјално-економски развој, тако да ни Република Српска не може бити изолована и поштеђена проблема злоупотребе опојних дрога, као једног од врло важних проблема са којим се наше друштво мора суочити. Нарастањем злоупотребе опојних дрога у друштву, расте и стопа криминалних радњи које су починили зависници, као директна посљедица злоупотребе опојних дрога, што од друштва захтијева и адекватну реакцију.

Законом о производњи и промету опојних дрога („Службени гласник Републике Српске“ број 110/03) регулисани су:

- услови за узгој биљака из којих се могу произвести опојне дроге, те услови за производњу, посједовање и промет опојних дрога и супстанци које се могу употребити за производњу опојних дрога;
- надзор над узгојем биљака из којих се могу произвести опојне дроге, те надзор над производњом, посједовањем и прометом опојних дрога и супстанци које се могу употребити за израду дрога; и
- мјере за сузбијање злоупотребе опојних дрога.

Злоупотреба опојних дрога данас је у свијету један од готово нерјешивих друштвених проблема који се директно или индиректно тиче различитих система и подсистема друштвеног дјеловања. Међу друштвено неприхватљивим понашањима данашњице, по својим посљедицама, како према појединцу, тако и према осјетљивим групама становништва, зависност о дрогама и криминал директно повезан овом појавом налазе се у самом врху друштвених проблема. Злоупотреба опојних дрога узрокује велике социјалне, здравствене, али и безбједоносне проблеме, односи знатан број живота и друштву намеће велике материјалне трошкове.

Овом појавом највише су погођени млади и генерације чији виталитет представља основу планирања друштвене будућности, а може се слободно рећи да је наркоманија постала стварна опасност за друштвени развој, сигурност, здравље и будућност младих генерација.

Због тога је неопходно организовано и систематско дјеловање свих релевантних субјеката у друштву како би се адекватно одговорило на оправдане захтјеве јавности за спровођење енергичнијих активности на сузбијању ове негативне појаве у развоју друштва.

Стање наркоманије на подручју општине Модрича у даљем тексту информације биће приказано према достављеним извјештајима институција укључених у обраду ове тематике.

ЈУ Центар за социјални рад Модрича

Улога Центра за социјални рад у раду са особама зависним од психоактивних супстанци је превентивног и едукативног карактера. Наиме, Законом о социјалној заштити у члану 18. наведено је да су корисници социјалне заштите „дјеца која због употребе психоактивних супстанци, негативних социјалних утицаја и емоционалних поремећаја нарушавају и угрожавају своје здравље и живот“. Исти члан прописује да су корисници социјалне заштите и „пунољетна лица која су дошла у стање социјалне потребе због употребе дрога или алкохола, која дуже вријеме употребљава ове супстанце због чега има проблем у социјалним и породичним односима, здрављу и материјалној егзистенцији“. Центар за социјални рад корисницима са наведеном проблематиком пружа своје савјетодавне услуге. Услуге се пружају у просторијама Центра или путем теренских посјета.

Са корисником за којег се зна или сумња да је уживаоц дрога реализује се један или више савјетодавних разговора. Савјетовање је процес који се састоји из низа корака од којих су најбитнији:

- прихватање и дефинисање проблема,
- израда плана активности заједно са корисником,
- усмјеравање на друге субјекте социјалне заштите,
- праћење корисника (одржавање комуникације након савјетовања),
- остали облици подршке из надлежности Центра за социјални рад.

У току 2022. године Центар за социјални рад је запримио само један предмет који се односио на злоупотребу психоактивних супстанци. Корисник који је злоупотребио психоактивне супстанце је малољетно лице (старији малољетник), а Центар за социјални рад је са корисником обавио савјетодавни рад, те са комплетном породицом. Укључивање ближих сродника у процес савјетовања је веома битно с обзиром да зависник поред стручне подршке треба да има и подршку своје породице.

Центар за социјални рад је у сарадњи са Полицијском станицом Модрича обрадио и завршио комплетан предмет у складу са Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку.

ЈЗУ Дом здравља Модрича – Центар за ментално здравље

Примарна превенција односно спречавање настанка болести зависности је најважнија. Злоупотреба дрога и зависност представљају глобални проблем који захтјева спровођење мултисекторских превентивних програма и систематичан рад са дјецом и омладином током предшколског периода, основне и средње школе који ће са истим циљем повезати родитеље, просвјетне и здравствене раднике, уз учешће широке јавности и медија. Радећи заједно, користећи и надограђујући расположиве ресурсе постиже се синергија за ефикасну интервенцију у заједници и рјешавање овог јавноздравственог изазова.

Психосоцијални третман овисника, који почиње већ од уласка пацијента у здравствену установу, обухвата укључивање овисника у социотерапијске групне и индивидуалне облике рада, с циљем кориговања патолошких образаца понашања и ставова, побољшања комуникацијских вјештина, те остваривање оног стадијума социјалног функционисања који је друштвено прихватљив и којим се осигурава бољи квалитет живота овисника и његове породице.

Најзначајнију улогу у процесу превенције имају родитељи и стабилна породица која треба да омогући правилно сазријевање личности дјетета. Родитељи треба да кроз свакодневни контакт утичу на то да дјеца развију свијест о штетности дроге и штетним посљедицама њеног конзумирања. Треба да поставе јасне и разумне границе у дјететовом понашању и науче дијете да каже не када дође у контакт са дрогом.

Зависник је особа која узима дрогу без обзира што зна да јој то доноси проблеме и не може се суздржати. Због употребе дроге прекидају се или редукују важне друштвене, пословне или рекреативне активности - породица, пријатељи, посао, хобији.

У склопу Дома здравља Модрича као организациона цјелина дјелује Центар за ментално здравље. У Центру за ментално здравље организује се промоција и превенција менталног здравља и рехабилитација ментално обољелих лица.

Када су у питању корисници психоактивних супстанци Центар за ментално здравља им пружа лијечење и психосоцијални третман у циљу смањења зависности и упућивање у одређене установе на даљи третман уколико је то неопходно.

У овој години Центар за ментално здравље није имао пацијенте који се лијече од болести зависности – наркоманије на третману.

Према подацима Центра за ментално здравље Модрича јављају се спорадични случајеви лијечења болести зависности особа са подручја општине Модрича, али се они већ при отпусту са Клинике за психијатрију УКЦ-а РС (одјељење болести зависности) усмјеравају ка Центру за ментално здравље Добој. У оквиру наведеног центра основан је Центар за метадонску терапију који је намијењен за лијечење хероинских овисника са подручја добојске регије.

Полицијска станица Модрича

Према Закону о производњи и промету опојних дрога злоупотреба опојне дроге обухвата неовлашћену производњу, прераду, држање, продају, пренос, куповину ради продаје, посредовање у куповини и продаји, нуђење ради продаје, незакониту трговину прекурсорима, давање дрога на уживање и организовање мреже препродаје дроге или психотропних супстанци, навођење на уживање дроге, омогућавање уживања, стављање на располагање простора или просторија ради уживања, удруживање ради вршења дјела у вези са дрогом и фалсификовање љекарског рецепта ради добијања лијека који садржи опојну дрогу.

Министарство унутрашњих послова води евиденцију о поднесеним кривичним и прекршајним пријавама у вези са злоупотребом опојних дрога.

У периоду од 01.01-30.11.2022. године на подручју Полицијске станице Модрича евидентирано је укупно 36 случајева злоупотребе опојних дрога од тога је 10 кривичних дјела и 26 прекршаја, док је у истом периоду претходне године евидентирано укупно 45 случајева, од чега 7 кривичних дјела и 38 прекршаја.

Из наведених података је видљиво да је дошло до смањења у броју евидентираних прекршаја и то за 12 прекршаја и до повећања за 3 кривична дјела.

Од наведених 10 кривичних дјела током 2022. године евидентирано је 8 кривичних дјела „Неовлаштена производња и промет опојних дрога“ и 2 кривична дјела „Омогућавање уживања опојних дрога“.

У наведеном периоду пријављено је 37 лица и то 35 лица мушког, а два лица женског пола. Претходне године укупно је пријављено 40 лица и сви су били мушког пола.

Од стране полицијских службеника Полицијске станице Модрича у циљу доказивања кривичних дјела из области злоупотребе опојних дрога и одузимања опојних средстава извршено је 10 претреса породичних кућа, возила и лица.

Током 2022. године није било пронађених засада опојних средстава, а одузета је сљедећа количина опојних материја:

Р.бр.	Опојне материје	2022. год	2021. год
1.	Марихуана	39,5г	102г
2.	Амфетамин	9,9г	68г
3.	Таблете	38 ком	16 ком
4.	Сјеменке марихуане	109 ком	0

Полицијска станица Модрича ће и у наредном периоду, као и раније наставити са предузимањем мјера и радњи из своје надлежности везано за наркоманију кроз редован рад, али и кроз акције које се редовно спроводе, јер је сузбијање и спречавање вршења кривичних дјела и прекршаја из ове области један од приоритета како саме полицијске станице, тако и МУП-а РС.

МЈЕРЕ ЗА СУЗБИЈАЊЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ОПОЈНИХ ДРОГА

Иако су појединачно институције система активне и успјешне на пољу сузбијања злоупотребе опојних дрога, међусекторска сарадња у рјешавању проблема је неопходна, Борба против злоупотребе опојних дрога захтијева свеобухватан приступ

који злоупотребе уважава као посљедицу истовремених вишеслојних догађања на индивидуалном и ширем друштвеном плану, те у који су укључени различити актери на различитим нивоима дјеловања. Рјешавање проблема коришћења опојних дрога задатак је свих установа из сектора здравства, социјалне заштите, школства, правосуђа, унутрашњих послова, финансија, економије, те различитих дијелова цивилног друштва (невладине организације) и цијеле заједнице.

На основу наведеног сви актери наведени у овој информацији одржали су заједнички састанак на којем је разматране тренутна ситуација везана за појаву наркоманије на подручју општине Модрича и предложили сљедеће мјере за сузбијање злоупотребе опојних дрога:

- системско сузбијање, откривање и праћење свих појава злоупотребе опојних дрога;
- континуирано спровођење организованих превентивно – едукативних програма (предавања, подјела летака и друге едукативне активности) кроз породицу, школу, здравствене установе, вјерске заједнице и јавне медије;
- рано откривање и праћење повремених конзумента опојних дрога;
- рано откривање, лијечење, рехабилитација и ресоцијализација зависника; и
- друге мјере за сузбијање злоупотребе опојних дрога.

ОБРАЋИВАЧ:
Одјељење за привреду и
друштвене дјелатности,
ЈЗУ Дом здравља Модрича,
Полицијска станица Модрича и
ЈУ Центар за социјални рад Модрича

ПРЕДЛАГАЧ:
Начелник општине